

H4V O-VOKAALI

(päivitetty 19.5.2020)

4 HEPREA KIELIOPPI <https://gen.fi/h4.html>

H4V VOKALISOIMATON KIRJOITUS <https://gen.fi/h4v.html>

H4V O-vokaali

<https://gen.fi/h4v-o-vokaali.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Dokumentit

1. O-vokaali merkitään yleensä vav-vokaalikirjaimella

2. Poikkeukset

2.1 Vanhat heprealaiset erisnimet

2.2 Chataf kamats tai kamats katan ei ole sanan alussa

2.3 Cholamin jälkeen on jo vokaalikirjain alef sanan keskellä tai he sanan lopussa

2.4 Kol-sanan omistettava muoto ja kieltosana lo

2.5 Chataf kamatsin edellä oleva yksikirjaiminen prepositio

0. DOKUMENTIT

Heprean kieliakatemian ktiv male -säännöt

<https://hebrew-academy.org.il/topic/hahlatot/missingvocalizationspelling/>

1. O-VOKAALI MERKITÄÄN YLEENSÄ VAV-VOKAALIKIRJAIMELLA

O-vokaali merkitään ktiv male -kirjoituksessa yleensä vokaalikirjain vavilla eli cholam male -kirjaimella. Myös o-vokaalina lausuttavat kamats katan ja chataf kamats -vokaalit merkitään vavilla.

חֶטֶף־קָמֶץ חֶטֶף קָמֶץ
 חוֹלָם מְלֵא חוֹלָם מְלֵא
 קָמֶץ קָטָן קָמֶץ קָטָן

אָמַר אֶמַר pa. impf./fut. yks. 1. c. minä sanon, minä tulen sanomaan

אָנִיָּהּ אֶנִּיָּהּ fem. laiva

בֹּקֶר בֶּקֶר mask. aamu

חֹכְמָה fem. viisaus, Viisaus

חֹמֶר mask. savi

חֹמְרִי minun saveni

חֹרֶף mask. talvi

חֹרְפִים mon.

יּוֹפִי interj. NH hienoa! kaunista!

יּוֹפֵי mask. BH kauneus

כֹּל pronominaalinen subst. kaikki, koko, jokainen

kuitenkin poikkeuksellisesti כֹּל כָּל- st. constr.

לְכַתֵּב pa. inf. kirjoittaa

לְמַצֵּא pa. inf. löytää

מְבוֹרָךְ pu. partis. siunattu

קֹדֶשׁ mask. pyhäkkö, pyhyys

קֹדָשִׁים mon. kodashim

שֹׁרֶשׁ mask. juuri

שֹׁרְשֵׁים mon. shorashim

תּוֹכְנִית fem. BH mitta,

NH ohjelma, pohjapiirros, suunnitelma, aikataulu

2. POIKKEUKSET

2.1 VANHAT HEPREALAISET ERISNIMET

Raamatullisissa sekä muissa vanhoissa vakiintuneissa heprealaisissa nimissä ei käytetä nykyisen ohjeistuksen mukaan lisättyjä vokaalikirjaimia.

בְּעֹז בְּעֹז erisn. henk. mask. (24x, Ruut 2:1) Boaz [Boas],
 "hänessä on voima", Ruutin sukulunastaja Betlehemissä, Daavidin ja
 Vapahtajamme esi-isä

כֹּהֵן כֹּהֵן erisn. sukun. Cohen, "pappi"
 vrt. **כֹּהֵן כֹּהֵן** mask. pappi

נֹחַ נֹחַ erisn. henk. mask. (1. Moos. 5:29) Noach [Nooa],
 "lohdutus, lepo"
 vrt. **נֹחַ נֹחַ** adj. sopiva, mukava, "levollinen"

נְעֻמִי נְעֻמִי erisn. henk. fem. (Ruut 1:2) Naomi [Noomi], "miellyttävä",
 Ruutin ensimmäinen anoppi

שְׁלֹמֹה שְׁלֹמֹה erisn. henk. mask. (2. Sam. 12:24) Shlomo [Salomo],
 "tosi rauha", kuningas, Daavidin poika

2.2 CHATAF KAMATS TAI KAMATS KATAN EI OLE SANAN ALUSSA

Jos chataf kamats (ֻ) tai kamats katan (ֻ) painottomassa umpitavussa o:na lausuttava kamats) ei ole sanan alussa, niin sitä ei merkitä vavilla.

הוֹאֲרְכוּ הוֹאֲרְכוּ ho'orku huf. perf. mon. 3. c. ne pidennettiin

√ **אָרַךְ** olla pitkä

אָרוּךְ adj. pitkä

מִּזְחָרַת מִּזְחָרַת mochorat mask. huominen, adv. huomenna

פּוֹעֵלוּ פּוֹעֵלוּ po'olo mask. + suff. yks. 3. mask. hänen tekonsa

פּוֹעֵלְךָ פּוֹעֵלְךָ po'olcha mask. + suff. yks. 2. mask. sinun tekosi

פּוֹעֵל פּוֹעֵל mask. segol. teko, MH (kieliop.) verbi

צוהריים צְהָרִים tsohoraim mask. du. puolipäivä,
keskipäivä, iltapäivä

Jos sanan perusmuodossa kuitenkin käytetään cholam male -vokaalikirjainta, niin silloin se merkitään kaikkiin muotoihin.

אונייה אֲנִייה fem. laiva

באונייה בְּאֲנִייה bo'onija (jossakin) laivassa (katso kohta 2.5)

ציפור צִפּוֹר fem. (BH myös mask.) lintu

ציפורים צִפּוֹרִים mon.

2.3 CHOLAMIN JÄLKEEN ON JO VOKAALIKIRJAIN ALEF SANAN KESKELLÄ TAI HE SANAN LOPUSSA

Jos cholam-vokaalimerkin jälkeen on sanan keskellä alef tai sanan lopussa he vokaalikirjaimena, niin silloin ei enää lisätä vavia toiseksi vokaalikirjaimeksi.

איפה אֵיפֶה interrog. missä

זאת זֹאת dem.pron. fem. tämä

יאכל יֵאָכֵל pa. impf./fut. yks. 3. mask. hän syö

כה כֵּה adv. siten, näin, tässä, nyt

מאזניים מֵאָזְנַיִם mask. du. mem-nom. vaaka, "tasapaino"

אוזן אֹזֶן fem. korva, "tasapainoelin"

נאד נֹאד mask. BH nahkaleili, NH tyhmyri, "tyhjä leili"

פה פֶּה adv. täällä

צאן צֹאן mask. pikkukarja, lampaat (ja vuohet)

ראש רֹאשׁ mask. pää

רַאשִׁים rashim mon.

שְׂמאל שְׂמאל mask., fem. vasen puoli, vasen

תֹּאמר תֹּאמר pa. impf./fut. yks. 2. mask. / yks. 3. fem.
sinä sanot, hän sanoo

Huomaa, että jos sana päättyy alefiin, niin silloin vav merkitään (osassa sanoja vokaalikirjain vav on vakiintunut myös vokalisoidussa tekstissä).

אֶפוא [אָפּוּ] אֶפוא adv. siksi, siis, siten, sen vuoksi

לְבוא [לָבֵא] לְבוא pa. inf. tulla

לְחטוא לְחטוא pa. inf. tehdä syntiä

לְמצוא לְמצוא pa. inf. löytää

מְלוא [מָלֵא] מְלוא mask. täyteys

מְספוא מְספוא mask. rehu, murkina

Cholam-pisteellä on alefin yhteydessä kaksi eri paikkaa:
Kolmikonsonanttisessa infinitiivissä cholam-piste on konsonantin vasemmassa yläreunassa ennen alefia, muutoin vasta alefin oikeassa yläreunassa.

לְמצוא לְמצוא pa. inf. löytää

ראש ראש mask. pää

2.4 KOL-SANAN OMISTETTAVA MUOTO JA KIELTOSANA LO

Kol-sanan omistavassa muodossa (nismach, *status constructus*) ei poikkeuksellisesti käytetä vokaalikirjain vavia.

כָּל-כָּל mask. st. constr. kaikki, kokonaisuus

כָּל־הָאֲנָשִׁים כָּל־הָאֲנָשִׁים kaikki ihmiset
[BH myös "kaikki miehet"]

Muissa kol-sanan muodoissa käytetään vav-kirjainta:

הַכּוֹל הַכּוֹל + määr. art.

כֹּלוֹ כֹּלוֹ + suff. yks. 3. mask. hän/se kokonaan

Myöskään kieltosanasassa lo ei käytetä vokaalikirjain vavia, vaikka yleensä sanan lopussa olevan vokaalikirjain alefin yhteyteen vav merkitään.

לֹא [לוֹא] לֹא neg. ei

Kysymyspartikkelilla varustettuun lo-kieltosanaan voidaan kuitenkin kirjoittaa vokaalikirjain vav.

הֲלֹא הֲלֹא kysymyspart. + neg. eikö?

rinn. הֲלוֹא הֲלוֹא

2.5 CHATAF KAMATSIN EDELLÄ OLEVA YKSIKIRJAIMINEN PREPOSITIO

Chataf kamatsin (וְ) edellä olevaan o-vokaalisena lausuttavaan yksikirjaimiseen prepositioon ei lisätä vavia.

בְּאֹנִיָּה בְּאֹנִיָּה bo'onija fem. be + (epäm. jossakin) laivassa

vrt. הַאֲנִיָּה הַאֲנִיָּה haonija fem. + määr. art. (se) laiva

בְּאֹנִיָּה בְּאֹנִיָּה baonija fem.

be + määr. art. (siinä) laivassa